

A 2023-as éves jelentés összefoglalója

Az Európai Bankhatóság (EBH) 2023-as éves jelentése ismerteti a szervezet által az elmúlt 12 hónapban megbízatásának és munkaprogramjának teljesítése során elért főbb eredményeket és elvégzett tevékenységeket. Az EBH által elért eredményeket a jelentés a makrogazdasági és geopolitikai fejlemények tükrében mutatja be.

A jelentés kiemeli az EBH küldetését, miszerint egyszerű, következetes, átlátható és tisztességes szabályozás, valamint valamennyi uniós polgár javát szolgáló felügyelet révén hozzájárul az európai pénzügyi rendszer stabilitásához és hatékonyságához.

A Bázeli III végrehajtásának véglegesítése az EU-ban

Az EBH ütemtervet tett közzé, amely útmutatást nyújt a Bázeli III végrehajtásához, és igazodik az új uniós banki szabályozásokhoz, a tőkekövetelményekről szóló rendelethez (CRR 3) és a tőkekövetelményekről szóló irányelvhez (CRD 6). Az EBH a jelentéstételre, a piaci kockázatra és a belső mintairánymutatásokra összpontosított. A fő munkaterületek közé tartozott az értékpapírosítás, a tőkekibocsátás, a likviditási kockázatok, a kamatláb-kockázatok és a felügyeleti konvergencia, és 2024-ben, valamint azt követően 140 új megbízatásra lehet számítani. Emellett az EBH dolgozott befektetési vállalkozások szabályozásán, és naprakész információkat adott ki a fedezett kötvényekről, a szavatolótőkéről, az irányításról és a sokszínűségről. A banki könyvi (IRRBB) kockázatok tekintetében a harmadik országok piaca jutási és kamatláb-kockázatának fokozott ellenőrzése várható az elkövetkező években.

Továbbfejlesztett, az egész Unióra kiterjedő stresszteszt lebonyolítása

2023-ban az EBH az egész EU-ra kiterjedő stressztesztet végzett, amelynek keretében a mintát 16 országban 70 bankra terjesztette ki, lefedve az uniós banki eszközök 75%-át. A teszt alapforgatókönyv és kedvezőtlen forgatókönyvek alapján értékelte a bankok rezilienciáját, és nettó díj- és jutalékbevételekre vonatkozó, felülről lefelé irányuló felügyeleti előrejelzéseket foglalt magában. Első alkalommal tartalmazott részletes, az ágazati hitelezési veszteségre vonatkozó adatokat a gazdasági bizonytalanságok hatásának értékelésére. Az eredmények azt mutatták, hogy az európai bankok a súlyos recesszió, a magas infláció, az emelkedő kamatlábak és a hitelkockázati felárak ellenére is reziliensek maradnak.

Az EBH emellett ad hoc elemzést végzett a nem realizált kötvényveszteségekre vonatkozóan, és megállapította, hogy 2023 februárjában a bankok 75 milliárd eurónyi, nem realizált veszteséget tartottak kötvényeken amortizált bekerülési értéken, amit 38 milliárd eurónyi fedezeti ügylet enyhített. Ezeket a veszteségeket kezelhetőnek tekintették. Az EBH egy „Irány az 55%!” éghajlati kockázati forgatókönyv kidolgozását is megkezdte, hogy értékelje a pénzügyi szektor rezilienciáját és stresszhelyzetben az alacsony széndioxid-kibocsátásra való áttérés támogatását.

Adatok az érdekelt felek szolgálatában

Az EBH továbbfejlesztette adatstratégiáját arra törekedve, hogy a felügyeleti adatok európai központi infrastruktúrájának (EUCLID) platformján keresztül javítsa a szabályozási adatok megszerzését, megosztását és elemzését. Ez lehetővé tette az érdekelt felek közötti jobb adatáramlást, növelve az átláthatóságot, a kockázatelemzést és a szabályozásnak való megfelelést. A stratégia támogatta egy 3. pillér szerinti adatközpont megvalósítását is, és előkészítette a 2023-as átláthatósági gyakorlatot, amely több mint 1,2 millió adatpontot biztosított. Emellett az EBH véglegesítette az adatmodell (DPM) 2.0 standardot az adatszolgáltatási folyamatok egyszerűsítése, a költségek csökkentése és a digitális szabályozásra vonatkozó jelentéstétel lehetővé tétele érdekében. Az EBH a felügyeleti, statisztikai és szanalási adatszolgáltatási keretek integrálására törekedett, kihasználva az adatszolgáltatási terhek és a megfelelési költségek csökkentését célzó technológiai innovációkat, ugyanakkor előmozdítva a szabályozási technológiai megoldásokat.

A digitális pénzügyi és a MiCAR/DORA szerinti megbízatások teljesítése

Az EBH tovább folytatta a digitális működési rezilienciáról szóló rendeletre (DORA) és a kriptoeszközök piacairól szóló rendeletre (MiCAR) irányuló munkáját. A 2025 januárjától hatályos DORA-rendelet célja az uniós pénzügyi ágazat digitális rezilienciájának javítása. Az EBH más európai felügyeleti hatóságokkal együtt konzultációkat kezdeményezett és szakpolitikákat dolgozott ki az információs és kommunikációs technológiák (IKT) kockázatainak kezeléséről és a biztonsági események jelentéséről. Felkészült a kritikus harmadik fél IKT-szolgáltatók felvigyázására is.

A 2023 júniusa óta hatályos MiCAR-rendelet a kriptoeszközöket szabályozza. Az EBH konzultációkat indított az eszközalapú tokenek (ART-k) és az elektronikuspénz-tokenek (EMT-k) kibocsátóira vonatkozó technikai standardokról, az irányításra, a stressztesztelésre és a piacra jutásra összpontosítva. Az ágazat átállásának támogatása érdekében az EBH iránymutatásokat tett közzé, ösztönözte a korai megfelelést, és felügyeleti keretrendszereket dolgozott ki. Az EBH nyomon követte az olyan pénzügyi innovációkat is, mint a kriptoeszközök, a mesterséges intelligencia és a technológiai nagyvállalatok, miközben az uniós felügyeleti digitális pénzügyi akadémián keresztül részt vett a digitális pénzügyi felügyeletre vonatkozó képzési tanterv kidolgozásában.

A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre irányuló kapacitás növelése az EU-ban

2023-ban az EBH növelte az Unió-szerte a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre irányuló kapacitását. Frissített és új iránymutatásokat adott ki a kriptoeszköz-szolgáltatókra és a korlátozó intézkedéseknek való megfelelésre vonatkozóan. Az olyan kérdések kezelése, mint a kockázatmentesítés és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése, szintén prioritást kapott. Az EBH támogatta a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás kockázatainak kezelését, és több mint 260 pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel foglalkozó kollégiumot hozott létre összehangolt felügyelet céljából.

A legfontosabb kezdeményezések közé tartozott az EBH pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni központi adatbázisának (EuReCA) elindítása. Ez egy központi adatbázis a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem hiányosságainak nyomon követésére, valamint a pénzeszközök és kriptoeszközök átutalásáról szóló iránymutatások felülvizsgálatára. Az EBH továbbá megkönnyítette az új Pénzmosás Elleni Hatóságra való átállást, biztosítva a feladatok zökkenőmentes átadását, és kialakítva a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem jövőbeli keretrendszerét.

Az ESG ütemterv végrehajtása

Az EBH továbbfejlesztette környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) ütemtervét, amely az ESG-kockázatoknak a banki keretrendszerbe való integrálására összpontosít az EU fenntartható átállásának támogatása érdekében. A legfontosabb intézkedések közé tartozott az ESG-kockázatok prudenciális kezelésének értékelése, a környezeti és társadalmi kockázatok szerepéről szóló jelentés közzététele, valamint az integrációjuk felgyorsítását célzó javítások javaslata. Az EBH emellett iránymutatásokat adott ki az ESG-kockázatok kezeléséről, és a főbb káros hatások (PAI) mutatói révén az átláthatóság javításán dolgozott. Foglalkozott a pénzügyi szektorban tapasztalható zöldrefestéssel, és tanácsot adott zöld hitelekkel és jelzáloghitelekkel kapcsolatban. Emellett az EBH felkészült az „Irány az 55%!” éghajlati kockázati forgatókönyv elemzésére, hogy értékelje a pénzügyi ágazat éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokkal szembeni rezilienciáját.

Kockázatértékelés

Az EBH folytatta az uniós bankszektor kockázatainak és sebezhetőségeinek értékelését, olyan kihívásokra összpontosítva, mint az Ukrajna elleni orosz invázió, a pénzügyi piacok instabilitása, az infláció és az emelkedő kamatlábak. E kihívások ellenére az uniós bankszektor továbbra is reziliens maradt, magas kapitalizációval (elsődleges alapvető tőke megfelelési mutató 16%) és stabil jövedelmezőséggel. Ugyanakkor továbbra is fennállnak az emelkedő kamatlábakkal és a gazdasági lassulással összefüggő kockázatok, valamint az olyan működési kockázatok, mint a kiberfenyegetések. Az EBH figyelemmel kísérte a likviditást, az eszközterhelést és a finanszírozási terveket, és a legfontosabb megállapításokat olyan jelentésekben tette közzé, mint a kockázatértékelési jelentés, a likviditási tanulmányok és a kamatláb-kockázat-kezelésre vonatkozó hőtérkép.

Behajtás és szanálás

2023-ban az EBH a hitelezői feltőkésítés végrehajtására és a szanálhatóság tesztelésére vonatkozó iránymutatások kidolgozásával továbbfejlesztette a behajtási és szanálási keretrendszert. A behajtási tervek harmonizálása érdekében végleges iránymutatásokat tett közzé az általános behajtási kapacitásról. Az EBH emellett nyomon követte a szanálási keret konvergenciáját és a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény-források felhalmozását a válsághelyzetekre való felkészültség és a reziliencia javítása érdekében.

Pénzforgalmi szolgáltatások

Az EBH erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy EU-szerte növelje a lakossági fizetések hatékonyságát, biztonságát és használhatóságát. Kulcsfontosságú eredmény volt a pénzforgalmi intézmények engedélyezésének szakértői értékelése a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv (PSD 2) alapján, kiemelve az átláthatóság javulását, valamint a szabályozás következetlenségeit is. Az EBH támogatta az Európai Bizottságot a PSD3 kidolgozásában, és folytatta a fizetési csalásokra vonatkozó adatok értékelését.

A fogyasztók és a betétesek védelme

2023-ban az EBH próbavásárlások összehangolásával, lakossági kockázati mutatók kidolgozásával és fogyasztóvédelmi jelentések közzétételével előmozdította a fogyasztók és a betétesek védelmét. A legfontosabb kezdeményezések közé tartozott a hitelszolgáltatások átláthatóságának és a panaszkezelésnek a javítása. Az EBH felülvizsgálta a betétbiztosítási rendszereket és elemezte a betétfedezettel kapcsolatos változásokat, fokozva a betétesek védelmét és a pénzügyi stabilitást.

Felügyeleti konvergencia és függetlenség

Az EBH spanyol és belga betétbiztosítási rendszerek közötti vitában közvetített, és bevezette az európai felügyeleti hatóságok felügyeleti függetlenségre vonatkozó közös kritériumait. Emellett több szakértői értékelést is végzett, amelyek az engedélyezésre, a jelzáloghitel-feltevők kezelésére és a minősített részesedésekre összpontosítottak, azzal a céllal, hogy javítsák a felügyeleti gyakorlatokat és kezeljék az ágazatokban felmerülő kockázatokat.